

BONAMENTUL

an . . . 26.— Cor.
 imătate an 14.— „
 luni . . . 7.— „
 luna . . . 2.40 „
 întru România și
 străinătate:
 an . . . 40.— franci
 Telefon
 oraș și interurban
 Nr. 759.

ROMÂNUL

REDACTIA
 și ADMINISTRATIA
 Strada Zrinyi N-rul 1/a

INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.

Mulțumite publice și Loc
 deschis costă știrul 20 fil.

Manuscrisele nu se in-
 napoiază

Fragmente.

Arad, 2 Februarie.

Declarațiile contelui Ottokar Czernin, mi-
 austro-ungar la București, au avut,
 cum am văzut, darul să neliniștească
 opinia publică maghiară, deși ele erau
 date în calmul superioarelor rezoane de

neliniștea se pare că a pătruns și în sânul
 guvernamental, și contele Tisza a
 decis să facă supremul demers: audiența
 marhal și înțelegerea prealabilă cu mi-
 de externe, contele Berchtold.

Mem să observăm, de data asta numai
 cât, că acest demers a demonstrat în-
 importanța mare a chestiunii româ-
 din Ungaria, din punctul de vedere al
 de stat. Chestiunea românească tre-
 de-acum, tratată sub ochii domnitoru-
 ea poate înfățișa greutăți și sub rapor-
 rdinalelor interese ale politicii noastre

greșeam, deci când după acest demers
 să întrezărim o semnificație garan-
 a chestiunii românești: intențiile gu-
 ungare — ne ziceam noi — nu vor
 la largul lor ca în trecut.

Contemplând momentele exterioare ale
 contelei Tisza, aveam, o clipă, ilu-
 faimoasa *mână liberă* începe să pă-
 și să se șteargă chiar, în perspectiva
 semicentenare a guvernelor dela Bu-
 . Muzia aceasta, mărturisim sincer,
 acum să ne părăsească, în vremece
 bicul spectru al *mânei libere* începe să

reapară. Declarațiile de Sâmbătă ale con-
 telui Tisza ne-au alungat iluzia.

Cunoscând, însă, extraordinara gravitate
 a situației, în care se află azi conducerea par-
 tidului nostru față de conducerea țării, nu
 vom arăta nedumeririle noastre, ci ne vom
 mărgini să facem la acest loc o diagramă a
 declarațiilor contelui Tisza, convinși că re-
 prezentanții noștri vor prinde „mâna liberă”
 cu mâini tot atât de „libere” — și nu mai
 puțin viguroase. Adevărul ce ei reprezintă le
 va da tăria necesară.

Iată diagrama noastră:

„In faptul — a spus contele Tisza — că
 voi să ascult dorințele Românilor, nu se cu-
 prinde recunoașterea, că ei ar fi lipsiți de
 drepturi și nici intenția de a-le oferi nu știu ce
 drepturi nouă. În firul tratativelor n'a fost
 nici vorbă de așa ceva. Guvernul va examina
 dorințele lor, dar va menține neatins sistemul
 de drept de astăzi. Voi împlini dorințele lor,
 numai întrucât aceasta e cu putință fără atin-
 gerea marilor interese *naționale*... Alianța cu
 România nu e singura politică cu putință. În
 cazul, când România ar face-o cu neputință,
 n'aș spera, pentru că văd și multe alte căi...
 Făcând, Români, politică naționalistă, um-
 blă pe căi greșite; aruncă tăciunele urei na-
 ționaliste în opinia publică maghiară... Să e-
 limineze din programul lor otrava, ciupercile
 miazmatice: pretențiile naționaliste... E fi-
 resc ca din partea autorităților „maghiare” să
 fie tratați cu nesimpatie, cu neîncredere, câtă
 vreme nu renunță la pretențiile lor naționa-
 liste... Înțelegerea o caut nu împins de con-
 siderații de ordin politic extern, recunosc to-
 tuș, că înțelegerea ar avea un favorabil efect
 accesoriu și că neînțelegerea perpetuată va

lipsi pe Unguri de elementul prețios al simpa-
 tiei opiniei publice din România... Dar nici
 simpatia și nici lipsa ei, nu pot să influențeze
 politica externă și nici pe cea internă a Un-
 gariei... Nu știu care va fi sfârșitul „schim-
 bului de idei” cu Români, dar un eventual
 succes mi-ar da mulțumirea adâncă, că am
 dus înainte cu un mare pas politica *națională*
 maghiară... Nu există pentru mine conside-
 rații de ordin politic extern, atât de grave, în-
 cât să mă silească să-mi asigur succesul prin
 niște mijloace, cari ar știrbi capacitatea de
 acțiune a politicii naționale maghiare și ar
 compromite viitorul ei.”*)

În acest, atât de sumar tablou al decla-
 rațiilor contelui Tisza, nu e nimic fals, nimic
 din ce ar putea să detoarne înțelesul discursu-
 lui de Sâmbătă — și ne spune totuș mult.

La alt loc al ziarului dăm un resumat mai
 larg, din care cetitorii își pot face aceiaș mi-
 că, dar adâncă imagine. Fiecare cetitor va
 zăbovi cu dinadinsul asupra înțelesului ei și
 se va gândi cu amărăciune, că primul ministru,
 contele Tisza, și-a făcut declarațiile în cadrele
 ce i s'au încuviințat din partea capului su-
 prem al țării, din partea domnitorului, pre-
 cum și din partea primului conducător al po-
 liticii austro-ungare, din partea ministrului
 de externe.

Dar contele Tisza a intercalat în discursu-
 său și o scrisoare de lămurire ce a primit
 dela contele Czernin. Nobilul bărbat de stat
 spune în această scrisoare:

„Faptul, că un atât de sever păzitor al
 drepturilor ungare, cum e contele Tisza, e

*) Fragmente după notitele stenografice.

Marcelle Tineț

Femeie de artist.

cred să exagerez afirmând că dintre toate fe-
 scriu astăzi proza franceză, dna Marcelle Ti-
 este cea mai talentată. Arta ei nu prezintă lirismul
 al unei Lucie Delarue și nici dulceaga tendință
 a unei Sévérine. Proza dnei Marcelle Ti-
 are calități de vigoare, de ordine, de profunzime
 monie cari o deosebesc avantajos de majoritatea
 lor ei în cariera literilor. *La Maison du Pêcheur*
 de operă al acestei scriitoare. Cine nu cu-
 Franța acest roman subtil și strălucit? Dna
 Tinayre este o femeie care simte dar care
 în acelaș timp. Ideile nu-i sunt străine. În bu-
 care o traduc aici, ea tratează cu o rară și ori-
 ginalitate, o chestiune de multe ori desbătută:
 cari își unesc viața cu aceea a mult lăuda-
 mult ponegritorilor artiști. — *Adrian Corbul.*

scriitor zise tienerii fete:

„Nu-ți mai sfârși confesiunea... Am înțeles
 Vrei să te măriți cu un viitor om mare,
 eu e pentru moment decât un tânăr săr-
 și părinții dtale consideră mediocritatea
 tuală, iar nu viitoarea sa glorie... Cu toate
 vor ceda, fiindcă te iubesc...”

„Și fiindcă Maurice are inimă și talent...
 te aceasta. Mai deunăzi spunea: „Băia-
 va ajunge departe, foarte departe...”

„Dar nu se gândea că băiatul acesta vrea
 ungu cu dta până la ofițerul stării civile.

— Nu, desigur... Lumea noastră e prudentă,
 și chiar bănuitoare. Ii e teamă de aceia cari au
 meserii vagi și situații nesigure, de aceia cari
 nu sunt la fel cu ceilalți... Atunci, ni-am gândit
 că dtră scriitor mare care ați ajuns celebru și
 bogat, ați fi o pildă vie, menită a-mi asigura
 familia, și că două cuvinte din partea dtră către
 tata...

— Ei! copila mea, ei! copila mea, ce răs-
 punderă voiești să-mi dai?

Blonda copilă amoroasă se roși ca un tran-
 dafir și în ochii ei cenușii străluciră lacrimi. Ea
 privi lung la moșneagul încărcat de onoruri, a-
 șa de blând și așa de desamăgit, care sfârșise
 aproape de trăit și se amuza a contempla fru-
 moasele furtuni ale tinereții.

— Ați fost tânăr și sărman ca Maurice, și
 dacă ați iubit o tânără fata...

— Oh! răspuse el rîzând, n'a fost o tânără
 fata, și nu mă iubea!... Aventura tinereții mele
 nu seamănă cu a dtale, micuța mea... Am fost
 prea înțelept sau prea nebun pentru a mă an-
 gaja. Și m'am însurat târziu de tot... așa cum
 se intră la Academie când bătaia literară e căș-
 tigate, când devii un domn important și cărunț...
 Dar nu-ți fie teamă. Pe Maurice al d-tale nu-l voi
 sfătui să mă imiteze, și nu refuz de a interveni
 pe lângă tatăl dtale. Numai...

— Este o condiție?

— Ii cer să mă asculte cu răbdare și să-mi
 răspunzi cu sinceritate. Știi d-ta, scumpa mea
 micuță, ce este viața unui om de litere sau a

unui artist, și care e sarcina pe care o pri-
 mești căsătorindu-te cu el?

— Se zice că poeții și romancierii își în-
 seală nevestele cu actorițele și că pictorii sunt
 amanții modelelor lor. Că toți risipesc banii pe
 cari îi câștigă, că trăesc în dezordine și că mor
 la spital. Aceasta este legenda. Eu nu mai cred
 în legende.

— Și ai dreptate. Legenda nu s'a adevărit
 decât pentru unele ființe excepționale, și ea a
 servit drept scuză lenei tuturor rataților... Ver-
 laine a trăit ca un vagabond și a fost bețiv, dar
 el a scris *Sagesse* și *La Bonne Chanson*. O sută
 de poeți, lipsiți de talent și de curaj, vor toci pe
 băncile berăriilor pantalonii lor luați pe credit,
 și își vor înclăpui că-l egalează pe Verlaine. Mă-
 treața, părul prea lung, pipele negrite, absintul și ura
 împotriva succesului celorlalți, toate acestea pot
 compune un boem: ele nu pot face însă un poet.

„Adevărații artiști, acei ai condeiului, ai dal-
 tei ori ai pensulei, au dus întotdeauna o existență
 regulată. Nu vreau să spun prin aceasta că au
 trăit după tradițiile și convenențele burghe-
 zești; dar afirm că ei și-au impus un fel de a trăi,
 o disciplină voluntară. Această regulă, această
 disciplină mia-m creat-o și eu spre folosul meu;
 am păstrat-o totdeauna cu strictetă. Ea m-a
 ferit de multe ispite proaste. Și tot ea mi-a in-
 terzis multă vreme căsătoria...”

— Imi pare că, din potrivă...

răsunetul jalnic al plângerilor lor și relațiile dintre noi și Austro-Ungaria vor fi iarăși cele vechi.

„Dacă vom continua însă să auzim aceste plângeri — cari, spun foarte sincer, ne pătrund la inimă, — și nu putem conta cu temei pe sprijinul Austro-Ungariei cu ocazia unui eventual nou conflict balcanic, pot să îți dau asigurarea — și aceasta nu este numai părerea mea, ci e părerea generală — nu se va mai găsi un guvern care să urmeze față de Austro-Ungaria politica urmată până acum”.

Și nici un Român să nu-și plece urechea la insinuările perfide ale presei maghiare.

Așteptăm cu vie nerăbdare interpelarea contelui Bethlen, răspunsul cizelat de împărat și de contele Berchtold al lui Tisza și poate un adaos important la declarațiile atât de frumoase ale d-lui N. Filipescu.

M. Russu-Ardeleanu.

Intrevederea prințului Ferdinand al României cu Venizelos.

Berlin, 1 Februarie.

V'am anunțat, că în timpul petrecerii sale la Berlin, A. S. R. prințul Ferdinand al României a avut o întrevedere cu primul-ministru grec Venizelos. Ziarele berlineze află că cercurile oficioase din Atena comentează favorabil această întâlnire a prințului moștenitor al României cu Venizelos și prânzul dela legătuinea română din Berlin.

Asupra primirii lui Venizelos de către principele Ferdinand al României, ziarul „Tägliche Rundschau” scrie următoarele:

D. Venizelos a fost plăcut impresionat de faptul că, principele moștenitor al României i-a declarat că România se consideră ca apărătoare a păcii dela București și este gata a intra în acțiune pentru menținerea ei. Despre o alianță balcanică nici vorbă nu poate fi; dar mai ales România nu poate participa la o alianță, care ar fi îndreptată contra Turciei și a Bulgariei.

România are cu Grecia și Serbia interese absolut comune și România va purta grija ca echilibrul în Balcani să fie menținut.

Speranța că bunele relațiuni dintre 3 țări vor fi durabile este îndreptățită și este cert că în toate chestiunile balcanice ele se vor înțelege în mod amical, dar de o alianță nu poate fi vorba”.

Ziarului „Frankfurter Zeitung” i se comunică din Atena:

„In cercurile politice de aci se atribuie o deosebită importanță întrevederii dintre primul ministru Venizelos cu principele moștenitor român. Lumea politică vede în această întrevedere semnele unei iminente alianțe greco-române, care va primi probabil întărire prin crearea de legături de rudenie.

Presă își exprimă convingerea că procedarea de comun acord a celor două state mai puternice și mai bogate din Balcani va asigura pacea contra ori cărei încercări de turburare din partea Bulgariei și Turciei”.

Tot la acest loc amintesc că în timpul șederii sale la Berlin Venizelos a făcut o vizită principelui de Wied și l-a felicitat de a fi fost desemnat ca principe al Albaniei.

A declarat principelui că Grecia este animată de cea mai mare bunăvoință de a contribui la restabilirea păcii în Epir și de a menține bune relațiuni cu Albania.

Dela Academia Română.

— Comunicarea dlui Nicolae Iorga. —

București, 31 Ianuarie.

Academia Română a ținut ieri, Vineri, după amiază ședință publică, față fiind și d. Porumbaru, ministrul de externe, Pimen, mitropolitul Moldovei cât și d. Simionescu, secretarul general dela ministerul de culte.

D. N. Iorga a făcut o foarte interesantă comunicare:

„Fundatiunile domnilor români în Epir, Moreea, Tracia și Constantinopol”.

Conferențiarul a arătat că încă din cele mai vechi timpuri, domniile noastre au făcut diferite donații bisericilor și mănăstirilor din Epir, Tracia și Constantinopol. Prin aceste daruri și prin legăturile strânse ce domniile române aveau cu patriarhii locali, s'au putut păstra vechile tradiții creștinești aci în Orient.

Așa biserica Vlad Theo din Tesalonic, a primit în anul 1857 suma de 2500 piaștri din partea lui Mihnea. Aceasta este prima donație făcută de domniile române mănăstirilor din acele locuri. Această biserică se poate vedea în lucrarea dlui Tafralli cu privire la Salonic. Deoarece turnul acestei biserici seamănă cu acela din Târgoviște, e posibil ca el să fi fost făcut cu maștri veniți din România.

În Salonic găsim mănăstirea S-ta Anastasia, de care erau legate două schituri din România: Sf. Ioan dela Focșani și biserica Udricani. Domnul nostru Grigore Ghica a făcut deasemenea daruri suszisei mănăstiri.

În Salonic avem chiar un român care ajunge mitropolit și acesta este Gavril Calimachi.

Dacă trecem la Epir, vedem că legăturile cu domniile române sunt și mai mari.

În secolul al 16-lea dna Chiajna, mama lui Petru Vodă, mărită o fiică a sa cu nepotul patriarhului Ioasat. Tot în acest secol vedem strânse legături între Petre Schiopul și familia Tigara-Zottu, originară din Epir.

Mănăstirea Clincea a fost clădită de Tigara-Zottu.

La Ianina conferențiarul constată aceleași legături strânse: Mănăstirea Tatu-Patera de acolo era ajutată de domniile române. Brâncoveanu a donat suma de 3000 lei pentru mănăstirea din acea localitate cât și 4000 lei pentru biserica „Tanghia”.

În ținutul Pogonian — aceleași legături. Pe vremea lui Mihai Viteazul, vedem venind din acele locuri figuri istorice cunoscute ca Matei, ca Donea. Insuși Stavrinus, care a cântat vitejia lui Mihai Viteazu, era din Pogonian.

Mănăstiri ca Oura Brodes erau ajutate de domniile noastre.

În ținutul Costoria, Brâncoveanu Castriotul a întocmit o mulțime de școli.

În Moreea, Vasile Lupu a ridicat biserica Calarii.

În Tracia, mitropoliul Silviu are privilegiul dela Constantin Mavrocordat.

Pe malul Mării Negre avem o mănăstire: „S-tu Ioan Botezătorul” închinată de Aron Vodă.

În insulele Arhipelagului vedem aceeași influență. Vestita familie fanariotă dela noi Rizu Iacovache este din Hios.

În insula Cipru a stat Petru Cercel, care deasemenea a făcut danii.

Din insula Lesbos ne-a venit familia Giani. În insula Paros se văd armele lui N. Mavrogheni.

Constantinople. — Aci influența domnilor români a fost și mai mare: Neagoe Basarab e întemeietorul patriarhiei locale. Petre Schiopul donează bisericii locale toate vasele pentru praznicele celor mari și casa cumpărată dela bancherul Ralli.

În fine Eremia Movilă proiectase să clădească din nou patriarhia din Constantinopol.

D. Iorga termină arătând că grație acestei mari influențe a domnilor noștri, s'au putut păstra neștirbită credința ortodoxă strămoșească.

Cor.

Inmormântarea lui Dr. Nicolae Oncu.

— Raport special. —

Arad, 2 Februarie.

Vineri, cu trenul de 9 seara au sosit osemintele regretatului Nicolae Oncu, din Gratz, la gara din Arad, însoțite de delegații rudenilor și ai băncii „Victoria”. În gară cosciugul a fost întâmpinat de corpul întreg al funcționarilor „Victoriei”, și de rudenii.

A doua zi, Sâmbătă dimineața, cu trenul special, comandat la inițiativa actualului director, d. Sava Raicu, — de banca „Victoria”, — cadavrul a fost transportat la Baia de Criș. Din Arad au plecat foarte mulți intelectuali, prieteni și stimatori sinceri ai răposatului, iar la gările din Sânt-Ana, Șiria, Boroșineu, Boroșeș, Hălmagiu s'au atașat aproape toți intelectualii din acele părți, — așa că compartimentele trenului erau pline până la ultimul loc.

Sosiți în gara din Baia de Criș, mulțime de intelectuali din cea mai îndepărtată împrejurime, — și popor din toate satele vecine ne întâmpină. Imdată după îndeplinirea formalităților recerute, se ridică cadavrul din vagonul separat, și după sfințire se pune în carul mortuar încărcat cu peste 20 coroane, tras de 4 cai, — și impozantul convoi se îndreaptă către comuna Rîșca, — situată la jumătate de oră dela gară.

Serviciul divin a fost pontificat de Prea Cuviosia Sa, d. Roman R. Ciorogariu, protosințel și director seminarial din Arad, cu asistența dlor protopopi Vasile Damian, deputat dietal, Brad, — Procopiu Givulescu, Radna și Mihail Lucuța Șiria; au mai celebrat dnii Traian Vățianu, parohul Aradului, Savu Stănilă, Ion Șipoș, Ion Mihuț, Ion Indreiu, Iosif Tisu, Leontin Micluța, Nicolae Florea și d. Cornel Lazar, diaconul ceremonial al Prea Sf. Sale episcopului Aradului.

Între participanți au fost dnii: Sava Raicu directorul executiv al băncii „Victoria” Arad, d. Dr. Cornel Ardelean adv. Chișineu, Ioan Ardelean notar pens. Sințea, Dr. Sever Ispravnic avocat în Arad și președintele comitetului de supraveghiere al băncii „Victoria”, Axente Secula, mare proprietar Șiria, membru în direcțiunea băncii „Victoria”, Vasile Papp Arad, avocatul băncii „Victoria”, Dr. Teodor Burdan avocat Boroșineu Dr. Ioan Papp avocat Brad, Dr. Nicolae Robu medic Baia de Criș, Ioan Kéri profesor gimnazial Brad, cu dna, Gheorghe Adam, șeful sucursalei din Chișineu a băncii „Victoria”, Dr. Ion Robu avocat Hălmagiu, cu dna, Dr. Teodor Pap avocat Hălmagiu, Ștefan Albu dir. gimn. Brad, Dr. Victor Nemeș avocat Baia de Criș, Dr. Tiberiu Tisu medic, Brad, Victor Antonescu funcționar superior la centrala băncii „Victoria”, Cornel Burza comerciant, Arad, Dr. Ion Radu, profesor Brad, Andron Bogdan preot Tărășel, Dr. Simion Cămplian, adv. Brad, Nicolae Păcuraru, cu dna, Săliște, Nicolae Perian preot Săliște, Gheorghe Iovin comerciant, cu dna, Nădlac, Ion S. Hălmăgianu, șeful sucursalei din Boroșineu a băncii „Victoria”, Enea Joldea, diacon Hălmagiu, Emanul Comșa directorul băncii „Crișana”, Brad, Romul Coțoiu comerciant, Baia de Criș, Gheorghe Popovici, învățător Arad, I. Brut Păcuraru funcționar la banca „Victoria” Arad. Pretorele cercual, juzi și notari dela judecătoria cercuală din Baia de Criș, și alți reprezentanți ai societății intelectualilor străini din împrejurime, precum și un număr mare de țărani și țărance din toate comunele din apropiere. Deși ora înmormântării s'a fixat definitiv, numai Vineri d. a. publicul participant a fost foarte numeros; lista compusă mai sus nu conține numele tuturor; pentru că era imposibil de notat numele atâtor persoane, venite de prin toate părțile.

Între rudeniile apropiate ale defunctului, cari au urmat carului mortuar, notez pe d. Dr. Nerva Oncu avocat Baia de Criș, Letiția și Victoria Oncu măr. Rîșcuța fiul și fiicele soarelui răposatului.

Răspunsurile liturgice sub întreg serviciul divin, le-a dat corul seminarial din Arad sub

ANUNȚURI
se primesc cu prețuri
moderate la administra-
ția ziarului acesta. :-:

conducerea maeastră a dlui profesor **Trifu Lugoianu**, profesor de cant. Prestațiunile artistice ale corului au ridicat foarte mult nimbul ceremoniei pioase, lăsând adâncă impresie în publicul asistent.

...E o zi foarte frumoasă cu soare. Clopotele tuturor bisericilor din Baia de Criș și împrejurime răsuna, vestind înmormântarea marelui fiu al acelor plaiuri.

Ajunși la biserica din Rîșca, se face prohodul înaintea bisericeii.

Serviciul a durat mai bine de o oră și jumătate. La fine Prea Cuvioșia Sa Părintele **Roman R. Clorogoriu**, cu voce duiosă paranteză pe răposatul Dr. N. Oncu, cu o cuvântare aleasă și adânc simțită.

Prea Cuvioșia Sa îndeplinea două roluri; de cel mai credincios prieten contemporan al răposatului și cel de duhovnic; și în această situație grea s'a achitat în cel mai strălucit mod; a ținut peste o oră încordată atențiunea întregului public asistent, și a stors lacrimi din ochii tuturor, când și-a luat rămas bun dela marele răposat. Impresia produsă a fost profundă și a amuțit pe un moment glasul publicului adânc emoționat.

Resumez pe scurt aleasa cuvântare:

Dragă Oncule,

Te-am adus aici în comuna ta natală, în Rîșca, între rudeniile tale și prietenii tăi din copilărie, ca în pământul strămoșesc curat și sfânt, odihna veșnică să-ți fie lină și ușoară. Români din toate părțile ne-am adunat să te petrecem în ultimul tău drum, și luându-ne cu durere rămas bun dela tine, bun prieten, vrednic bărbat al neamului tău, și iubit sfetnic al nostru al tuturor, — îți dăm onorurile cuvenite, și vrem să dăm dovadă că ne cinștim cu sfințenie mormântul strămoșilor noștri. Crescut din opincă deși ți-ai câștigat înaltă și aleasă cultură, — în sufletul tău ai rămas fiul țărânului român, — și cinstindu-te pe tine cinștim pe țărânul român.

Jalnici ascultători!

A murit un om de omenie! Neamul românesc, și în special aradianii pierd în răposatul un vrednic și meritos fruntaș care întreagă viața lui nu a cunoscut nici oboseală și nici piedeci, care să-i fi putut zădărnici făptuirea de lucruri bune și folositoare neamului. Vremurile se schimbă și cu ele și oamenii; bărbații desinteresați și sincer devotați chestiilor publice românești se răresc. Oncu a fost un om mare, al cărui nume și fapte sunt cunoscute naștea neamului întreg, — datorită a-ven ca o personalitate distinsă cum a fost el, — s'o facem cât mai mult cunoscută, — viața lui Oncu să ne servească nouă și posterității, drept pildă de devotament și iubire de neam și biserică.

Oncu a fost fiu de țaran. Ca și copil, cu străicuța cu merinde în spate, cu tăblița și cartea subsoară, — vara-iarna s'a dus pe jos până în comuna vecină Tebea, destul de îndepărtată, — la școală românească. Dorința de lumină a întărit dragostea de învățătură, — pe care o aflăm la el în întreg decursul carierei sale studentești. În Beiuș, Lugoj și Oradea-mare își face studiile medii, — cu câtă mândrie ne arăta nouă prietenilor lui, locul lângă Murăș, unde obosit a poposit el în drumul către Lugoj, făcut pe jos de acasă din Rîșca ca și student.

Dragostea de carte și talentul său deosebit s'au remarcat cu prisosință în frageda tinerețe; între colegii săi ține conferințe literare și îi îndeamnă la activitate socială și culturală și le câștigă tuturor dragostea și stima. Faima talentului și inimii sale calde românești trece granițele țării, — din București obține dela societatea „Transilvania” stipendiu pentru continuarea studiilor universitare în străinătate. Se înscrie la universitatea din Viena unde leagă prietenie cu marele poet Mihail Eminescu și apreciatul literat Ion Slavici. Împreună pun temelie și înființează soc. literară „România Jună”, care există și azi. Se distinge între colegi și prietenii, încât poetul Eminescu întrebând fiind din locuri competente, îl recomandă pe Oncu mai târziu, — ca și vrednic de-a fi chemat și numit profesor universitar în București. Din Viena trece în Belgia, și cunoștințele academice și-le îmbogățește la universitatea din Bruxella, apoi Paris. Își însușește pe lângă limbile maghiară și germană, pe cari le posedă, pe cea franceză, engleză și italiană. Apusul cu toate minunile și desfătărilor lui nu-l înstrăinează pe Oncu de țara-

nul român, — ci din contră provăzută cu un tezaur de temeinice cunoștințe și extinsă cultură apuseană se reîntoarce acasă și întreagă viața sa și-o dedică și jertfește chestiilor publice românești și se distinge pe toate terenele: social, cultural, bisericesc și politic.

În 1877 își deschide cancelarie advocațională în Arad, și după o activitate de 10 ani într'atât câștigă încrederea publicului, că lansându-se la inițiativa sa proiectul de a se înființa o bancă românească în Arad cu un capital de 200.000 cor. (două sute mii), publicul subscris acți în valoare de 260.000 cor. (sau 130.000 fl. valuta de atunci). Astfel se pune bază falniciei bănci „Victoria” de azi. În conducerea, organizarea și consolidarea acestui institut își depune toată inima, priceperea și cinstea sa. În jurul acestui institut a adunat toți oamenii de inimă, grație conducerii lui înțelepte și intențiunilor sale cinstite, „Victoria” a progresat și a ajuns starea înfloritoare de azi, și tot lui avem să-i mulțumim că și-a știut alege de urmaș pe destoinicul director de azi d. **Sava Raicu**.

A avut partea conducătoare și hotărâtoare la înființarea ziarului „Tribuna”, — care a răspândit ani de-a rândul multă lumină, — la înființarea și zidirea „Casei Naționale” din Arad, tot lui avem să-i mulțumim și faptul că azi avem cea mai frumoasă școală românească de fete în întreaga țară: — școala civilă de fete din Arad.

Pe terenul bisericesc a luptat cu succese frumoase începând din comitetul parohial al Aradului, unde a fost ani de-a rândul președinte, — continuând ca și membru în Consistor, deputat sinodal și congresual, a avut pretutindenea rol conducător.

Pe teren politic atât în congregația comitatensă cât și în parlament, ca deputat a dat dovadă de cele mai curate și sincere sentimente românești, fiind cel mai ascultat sfetnic al părților aradane.

Cu inima sa caldă românească și cultura sa înaltă și distinsă Oncu a răspândit căldură și lumină vreme de mai bine de un sfert de veac; ura și pizma nu i-au fost cunoscute, el a adunat în jurul său tot ce-a fost bun și cinstit, a îndemnat la fapte nobile, și de aceea azi când dispăre acest providențial bărbat dintre noi, ni se umple sufletul de durere.

Exemplul vieții lui Oncu, care s'a ridicat din opincă, va rămânea o dovadă strălucită a gradului de cultură, pe care este în stare să și-l ajungă țărânul român, dacă îi dai posibilitatea de a se lumina. Pe voi preoți și învățători din aceste ținuturi vă conjur să cultivați tezaurul scump sufletesc și intelectual în țărânul din aceste părți. Comori nebănuite conține acest element, cultivați-l pentru că sunteți răspunzători pentru el naștea neamului întreg.

Îndeplinindu-și sarcina grea de duhovnic, — în cuvinte sfășietoare cere pentru răposat iertarea creștinească obicinuită. După acestea mulțumește participanților; mai înainte corporațiilor, apoi particularilor, celor ce au contribuit la înălțarea ceremoniei religioase, și apoi tuturor participanților.

Prea Cuvioșia Sa se adresează apoi rudeniilor și cere ca să grăiească cu sfințenie de mormânt, să-l samene cu flori, iar amintirea unchiului lor s'o păstreze cu sfințenie, și să se arate de vrednici nepoți ai marelui dispărut. Cu ochii plini de lacrimi își ia apoi rămas bun dela răposat, încheind cu cuvintele: „să dea Dumnezeu ca din lacrimile ce le vărsăm noi pe mormântul tău, să răsără triumfătoare floarea, la care tu ai visat și pentru care ai luptat o viață întreagă! Amin”.

Firește, n'avem pretenția decât să fi dat o copie foarte palidă a frumosului panegiric.

După acestea în mijlocul generalei emoțiuni și însoțit de regretele tuturor, sicriul este lăsat în mormânt în mijlocul admirabilelor cântări bisericesti ale corului seminarial.

Fiind serviciul terminat lumea se împrăștie. Intellectualii se îndreaptă spre Baia de Criș, unde s'a servit o masă comună, la care au luat parte peste 100 persoane (intellectuali.)

Cu trenul special al Dăncii „Victoria” aradianii și cei din părțile comitatului Arad s'au reîntors, ducând cu sine duiosase amintiri dela această inoposantă înmormântare.

Rudeniile au primit o mulțime de condoleanțe, dintre cari notez pe a Prea Sf. Sale Episcopului, a dlui Bibicescu București, protopopul Cornel Lazar, Halmagiu și dela Enea și Brutu Hodoșiu, dlui Dr. Iosif Blaga, Brașov, d. Sever Bocu și a nenumărate.

Br.

Conferența d-lui Jászai.

In apoteoza culturii naționale.

— Corespondență specială. —

Budapesta, 31 Ianuar.

O mândrie națională m'a cuprins, când în sala vechiului parlament, în fața alor studenți universitari, Dr. Jászai Oszkár de menta, în cadrele unei conferințe, pe cale știțifică valoarea reală a chestiunii impuse de naționalitățile acestui regat. Auditorul acestui congres a fost în cea mai mare parte români, sârbi și croați, toți pătrunși de însuflețirea națională. Păcat ca acest congres a fost convocat de societatea „Galilei”, care reprezintă înaintat al ideilor moderne și nu de o societate a studenților universitari români sau sârbi.

Oratorul înfățișează problema naționalităților ca pe o problemă de interes vital al stei și ridicându-se de-asupra intereselor clasă și partid își desfășoră ideile în modul mător:

Studenții universitari sunt viitorul, ei sunt p gresul, deci primul punct din programul lor tor să fie chestiunea naționalităților!! — În i ria veacurilor trecute găsim anumite reguli tăți și porniri, cari sunt mai puternice decât plomația și interesele particulare... Aceste regitități au fost tot atâtea necesități psihice și so logice. Cine prevede și poate lucra în interesu acestor necesități impuse de epocile respect acela va fi adevăratul om de stat, acela-i cel fericește neamurile. La noi în Ungaria politică fost o politică de tact și într'o astfel de po problema naționalităților a căzut ca din cer, surprins toată lumea. Publicul maghiar e cont aceste probleme. Însă această problemă se în contra opiniei publice tocmai cum s'a în plat odinioară cu socialismul. Puterea naț azi e ante portas și același comitet, pe care eronimy l-a împrăștiat cu jandarii, azi cu cea deplină convingere de drept își cere ce este și trebuie să i-se dea.

Însă să vedem de unde vine problema ace și ce este scopul ei?

În istoria Europei pretutindeni s'a ivit ace problemă. Rădăcina acestei probleme nu are formarea de stat ci în tendințele sociale a poarelor. Evul mediu n'a cunoscut această blemă. În această epocă oamenii au luptat p interesele de clasă, pentru convingeri relig problema naționalităților e paralelă cu fo de state moderne. Când iobagul devine om subiect de drept, când robotul dispăre, in cu încetul se desvelă simțul democratic și economică devin unicele forme de existență. pă revoluția franceză se cristalizează ideia de național. Massele cari încep să intre în noua fi de viață începe a aprecia interesul de limbă. ce nu-i apreciază acest interes pe acela îl va Se desvoltă convingerea de neîndreptățire și blema culturii se impune de sine. *Deci pre-națională e democrația și cultura poporului* o democrație și o cultură adevărată se pștiga numai în *limba maternă*. Căci d. e: Anglia în urma unor evenimente ar cuceri Un și ar introduce aici cea mai bună constituție Europa, dacă de odată ar dispărea admini subredă de azi și dacă s'ar introduce școala din Anglia însă toate acestea să se introdu limba engleză, atunci Ungurii s'ar revolta cu și ar forma cea mai logică problemă naț. Să ne amintim epoca lui Iosif II carele a să introducă o cultură superioară într'o străină! Știm cu toții ce-a pățit-o. Poporul ma n'a putut primi o democrație și o cultură ger Ungurii n'au suferit cultura germană și tot a Unguri cred azi că naționalitățile îi vor sufer tura lor.

În Anglia problema naționalităților a fos vehementă. Să ne amintim revoluțiile serm Irlandezi. Și erau foarte naturale, căci unde o dominantă nu ia în considerație cultura de l și trebuința acestei culturi la clasele infer acolo problema națională aiunge într'o sta convulsivne revoluționară și produce efect zastruioase. O asimilare cu forța e imposibilă acțiunea ei e problema naționalităților. Iar c ționea logică e: *că un stat n'are dreptul să pe supușii săi, că în ce limbă doresc a se cu e o infamie dacă forțează pe supușii săi să volte într'o limbă și într'o cultură străină*. De tul e dator să deie o școală bună, o adm

ție bună și justiție ireproșabilă supușilor, iar bun sunt numai acele instituții, de cari poporul se poate folosi *in limba sa*.

După aceea oratorul își exprimă mirarea, că același guvern care mai deunăzi a fost cel mai mare soviet azi se ocupă cu problema naționalităților. Pe de-o parte tractează cu România, pe de altă parte oneste pe Ruteni în temniță și în nebulie. În România maghiară e o democrație de fraze și are o greșală: șovinismul. Opoziția ar trebui să se bazeze pe democrație generală, în cel mai strict sens al cuvântului și atunci va avea altă tăcut

Să nu ne mirăm că comitetul național caută o ameliorare acolo unde sperează un favor, căci ne amintim prigonirile ce s-au făcut în conștiințele și a conducătorilor români, vom merge cu toții: aceasta a fost un vandalism

Declinațiunea naționalităților înspre afară să nu fie considerată ca o problemă de formare de stat, ci un interes de masă... Să ne amintim regula din mecanică, că: un gaz dela presiune mai mare alunecă spre presiunea mai mică. Această regulă face să graviteze înspre periferii nu numai naționalitățile, ci chiar și pe țărânul maghiar în America.

Politicii sperează că dacă cultivă stratul inferior al acestei țări, iar pe naționalități îl vor în întunec, atunci se vor putea sufoca toate națiunile naționale. Aceasta-i însă o greșală, un stat nu va putea înainta până ce toți cetățenii nu vor avea același grad de cultură.

Comitetul național greșeste când crede, că problema se va rezolvi problema lor națională, această problemă se poate rezolvi numai în democrație apusene, însă Ungaria nu a încă la acest stadiu de cultură superioară... Dacă să crească oameni cari vor putea lupta și iar istoria să fie o istorie adevărată; să scape de Verböczy și să injure și deosească pe Rușii să nu detragă meritele lui Iancu, ci să cauzele revoluției condusă de el... și să le fațeze pe acestea.

Politica maghiară să nu tindă înspre colonizări, deoarece au întotdeauna efect contrar; argumentul ni-l servește Germania cu Polonia.

Problema naționalităților e o problemă de măriri cei ce doresc ca statul național să se înarșască odată, aceia să se ocupe serios cu a problemă... Problema naționalităților a oprită pentru independență din 1848. Să fim abșce azi, după două generații să nu ajungem în ecșeală, căci ideea unui „Grossösterreich” în sufletele multora și nu știm că ce va aduce vece mâne.

În opoziția aceasta îmi amintește o oră de învățare de pe când eram gimnazist. Un blând profesor vine explica cauzele revoluției din 48 și cu un ton de subînțelesuri ne spunea: Guvernul cere drepturi, câte erau incompatibile cu voința de mare putere a monarhiei, iar națiunile cereau atâtea favoruri, încât Ungurii creșe și se prăbușesc dacă le satisfac... Și poate că ea să spună ceva, însă resignat tăcea și nu duși și plini de amărăciune părea a ascunde. Azi l'am înțeles pe deplin pe acest om și-i văd greutățile situației în care se afla de atunci trebuie să explice o istorie pe care el altă și altcum o înțelege....

Românii putem fi mândri că în capitală, pe congrese în cari se discută despre acest dal sufletelor noastre, însă o jale mă cură când constat că studențimea noastră utilitară e un simplu auditor al aceste conconvocate de o societate străină. Societatea „Galilei” e de-abia de 5 ani, iar „Petru cel Mare” e de 52 ani și — vorbind pe șleau — am poate ascunde.

Radames.

AVIZ.

Putem la cunoștința on. public că mulțumim publică numai pe lângă taxă se pot publica costă de fiecare șir cules 20 filleri.
ADMINISTRAȚIA ZIARULUI

INFORMAȚIUNI

Arad, 2 Februarie 1914.

Mersul vremii. Institutul meteorologic anunță: ger, zăpadă, vreme uscată.

Prognostic telegrafic: ger, vreme uscată. Temperatura la amiazi a fost: — 7.4 C.

Alte incidente în Alsacia. Un nou incident franco-german s'a întâmplat cu prilejul serbării aniversării Împăratului Wilhelm la batalionul de pioneri din Staklon, lângă Metz.

La concertul ce a avut loc cu această ocazie au asistat și doi alsacieni cari vorbeau între ei franțuzește. Un locotenent apropiindu-se de dâșii i-a somat să vorbească nemțește sau să plece. Cei doi alsacieni s'au îndepărtat și s'au dus la un restaurant din apropiere. Locotenentul i-a urmat și aici și auzindu-i că vorbesc franțuzește i-a invitat să părăsească loca'l pentru că au turburat solemnitatea serbării. Alsacienii nevoind să plece locotenentul a chemat pe maior, care a dat ordin subofițerilor să-i aresteze. Cum cei doi alsacieni stăteau cu pălăriile în cap în fața maiorului, acesta le-a spus să și-le scoată pentru că se află în fața unui maior regal prusiac. Alsacienii nedându-i ascultare, maiorul a tras o palmă unuia dintr'înșii.

Aceasta s'a întâmplat în momentul când subofițerii arestaseră pe alsacieni și îi țineau de mâni. Ambii au fost duși sub escortă la primărie și de aci la poliție, de unde, în urmă, au fost puși în libertate.

E aproape sigur că cei doi alsacieni nu au avut o atitudine care să motiveze această purtare brutală față de dâșii.

Războiul viitorului. Ilustrul filozof idealist Emile Boutroux a fost primit acum puține zile membru al Academiei franceze. Cu prilejul acestei solemnități, având a face elogiul predecesorului său, generalul Langlois, d. Boutroux a vorbit și despre război, exprimând niște gânduri admirabile în fraze fericite. Pasagiul e prea interesant și de un sens prea universal, spre a nu-l traduce în acest loc pentru cetitorii noștri:

„Războiul viitorului, a spus vestitul filozof, nu va cere indivizilor mai puțină valoare personală decât războiul din trecut; el le va cere chiar mai multă. Odimioară soldații erau strănși laolaltă, ei vedeau inamicul, măsurau efectul acțiunii lui, simțeau plutind deasupra armatei și ațintindu-se asupra tuturor și fiecărui dintre ei, privirea pătrunzătoare a șefului suprem, care, dominând ansamblul discerneva și urmărea în același timp sforțările celor viteji, și le spunea seara îmbrățișându-i: „Băieți, sunt mulțumit de voi!” Astăzi soldații sunt împrăștiați, pierduți într'un spațiu, fără hotare, departe de șefi, departe de camarazii lor; ei se simt izolați, părăsiți, singuri. Dușmanul, invizibil, nu se revelează decât printr'un foc de o repeziune, de o densitate, de o violență și de o extindere extraordinară. Ce rol joacă fiecare în această dramă imensă? El o ignorează. Totul conspiră a suscita tulburarea, spaima, zăpăceala și teribila sugestiune: „La ce bun?” Războiul din trecut cerea ca soldații să fie viteji; acela de astăzi cere ca ei să fie eroi!”

Aniversarea morții lui Eminescu. D. Corneliu Botez, membru al Curtii de Apel din Galați și un entusiast admirator al lui Eminescu, emite prin ziarul bucureștean „Rampa” ideea de a publica, pentru comemorarea marelui poet, un volum asupra vieții acestuia. Silită de această părere, revista „Flacăra” desvălește în ultimul număr un lucru cu care voia desigur să surprindă publicul. Volumul preconizat de d. C. Botez se lucrează din inițiativa institutului de editură și arte grafice „Flacăra”. Alcătuirea lui a fost încredințată unuia dintre cei mai de frunte prozatori români. El va cuprinde întreaga viața lui Eminescu, refăcută după documente

autentice și va apărea în cursul lunii Maiu în biblioteca „Românii celebri.”

Ceva despre Albania. Se vorbește mult azi de chestia Insulelor egee, de „dodecanez”, de noul stat albanez, de Epir malisori și mirdiți etc.

O să ne ocupăm puțin de aceste chestiuni, cari formează de atâta timp obiectul a interminabile conversațiuni diplomatice.

Vilayetul Ianina în care există o puternică agitație grecească, are o suprafață de 22.000 km. p., și 600.000 loc. El este mai întins decât clasicul Epir, care se termină — după greci — în vecinătatea Valonei, actuală capitală a Albaniei — până la ramificațiile meridionale ale munților Acroceanieni (acest traseu a fost fixat de Grecia în conferința din Londra), dar e mai mic decât Epirul bizantin, care se întindea sub Iustinian până la Durazzo. Situat între al 41-lea grad și 43 grad latitudine, el e mărginit la nord de Semeni, la sud de golful Ambracie, la est de Pind și Arachtos, la vest de Adriatică și de marea Ionică.

După Gubernatis erau în 1878: 145.000 locuitori grecofoni, 165.000 albanofoni și 70.000 români; în totul 480.000 loc. Azi acest ținut are 600.000 locuitori.

După greci — cari bine înțeles exagerează situația în favoarea lor — linia de democrație a limbei grecești, merge dela Splanza, descinde către sud dealungul munților Tzamorja până la Camerina și în interior avansând la nord către Tangoni, unde e un ținut exclusiv locuit de români.

După recensământul dela 1888 se conta în vilayetul Ianina: 345.720 loc. albanofoni, (dintre cari 264.504 musulmani și 81.215 ortodoksi) 247.810 grecofoni, restul de 40.000 români.

Nici această statistică nu era reală, căci numărul Românilor era cu mult mai mare. Statisticianii au trecut printre greci pe toți acei aromâni, cari știu grecește. Iată explicațiunea:

În Albania de sud (fost vilayetul Ianina) terenurile fertile sunt întrebuințate ca pășunat și cele câteva sute de mii de locuitori, trăesc ca vai de ei, acolo unde 4 milioane găseau o largă subsistență și unde 70 de orașe înfloreau în timpul când pax romana domnea fecundă și binefăcătoare.

Se vorbește mult de protectoratul catolic al Austriei în Albania. E interesant să dăm câteva date. Dreptul de protectorat al catolicilor din Albania, aparține Austriei în virtutea tractatelor dela Viena (1615), Carlovit (1689) Pasarovitz (1718), Belgrad (1739), Sicsosta (1791), Campo-Formio (1797), Viena (1815), a senedului Porței dela 27 Februarie 1794 și a aranjamentului dela 1855. Acest protectorat s'a exersat cu mult succes în Nordul Albaniei unde numărul catolicilor este important. Malisorii și Mirdiții, mândri și războinici sunt o frumoasă cucerire a austriacilor.

Majoritatea comerțului e în mâna Austriei și restul al Italiei.

Nouii profesori la universitatea din Iași. Senatul universitar a ridicat la rangul de profesori definitivi pe dnii Ursu și Dr. Mezimescu și a admis transferarea Druului Bălăcescu la catedra clinice chirurgicale infantile din București.

Serbarea dela Liceul Lazăr. Liceul Lazăr din București și-a serbat Sâmbătă a 54-a aniversare a înființării.

La festivitate au asistat d. Duca ministrul cultelor, și d. secretar al ministerului Simionescu, precum și corpul profesoral, un public numeros, și toți elevii liceului.

Serbarea s'a deschis printr'o frumoasă cuvântare ținută de d. Director Marin Demetrescu care a arătat activitatea anilor școlari dela înființarea liceului scoțând în evidență marea recunoștință ce trebuie s'o păstrăm întemeietorului George Lazăr.

Răspunde d. ministru Duca printr'o scurtă cuvântare.

Au urmat apoi producțiuni de gimnastică, ansamblu coral, declamații în care s'a remarcat elevul Chirilopol care a declamat „Oltul” de Goga, apoi orchestra liceului a executat corect mai multe bucăți printre care și Simfonia 5-a de Beethoven.

Decorațiile delegațiunii române la Petersburg. Împăratul Rusiei a conferit generalului Hârjeu fost ministru de război și generalului Cotescu, comandantul corpului I de armată, ordinul coroanei cl. I; a conferit Vulturul roșu cl. II colonelilor: Basarabescu și Vasilescu, dlor Munteanu fost secretar general la Justiție. Ma-

ș subdirector la c. f. r. Constantinescu inspector la c. f. r. Ordinul coroanei cl. II cu placă generalului Berlescu, colonel Ilescu; același ordin cl. II; lt. col. Angelescu, Costeanu, Petala și Sturza, ordinul coroanei cl. II cu placă și lui Căpităneanu fost secretar la interne; același ordin fără placă dlor Ciorueanu șef de cabinet al ministerului de interne și Panaitescu director general al Siguranței.

Cum a lucrat Wagner la Parsifal. Asupra lui Parsifal, care a fost robit timp de 30 de ani teatrului din Beureuth, putem da următorul amănunt interesant:

De când a început să lucreze la această operă, Wagner se scula în fiecare zi de dimineață, se apuca de lucru ca apoi după masă să corecteze tot ce lucra înainte de amiază.

Când a terminat pe Parsifal, Wagner a exclamat:

„Aceasta e cea din urmă lucrare a mea.”

Minerale ciudate. Cercetându-se în Asia centrală rusească, la Fergana, minerale radioactive, s'a dat peste un mineral greu de o însușire cu totul nouă, lucru care dovedește că nu s'a ajuns încă la capăt cu descoperirile neprevăzute. Punându-se materia găsită în contact cu un acid, s'a dobândit o răcire așa de mare, încât vasul în care se opera — fie el de sticlă, porcelan, fontă sau granit — s'a sfărmat în mii de bucăți, din cauza enormei temperaturi joase produse. — S'au pornit expediții în toată regula pentru cercetarea mineralului ciudat.

Complotul contra lui Enver Pașa. Din Constantinopol se anunță: Ieri au fost arestați 3 ofițeri concediați din armată și patru hogi, sub bănuiala că s'ar fi complotat pentru asasinarea lui Enver pașa, ministrul de război.

Din actele confiscate reiese că în această conspirație sunt amestecate și persoane suspușe, între care și prințul Vahid Eddin, care ar fi autorul moral al conjurației.

Dela direcția gimnaziului militar din Craiova. Primiți următoarele: Elevii gimnaziului militar au luat hotărârea organizării unui festival școlar pentru comemorarea „Unirei Principatelor”, care va avea loc în 23 Ianuarie v., ora 9 seara, în sala de cinematograf a școlii.

Totdeauna, cum în anul trecut la Craiova s'au pus bazele unui comitet sub președinția I. P. S. Sale Mitropolitului Primat al țării, comitet, care și-a propus să folosească diferite mijloace în vederea strângerei fondurilor necesare pentru turnarea în bronz a celui mai de seamă erou al Românilor de pretutindeni și a celui mai vestit Ban al Olteniei „Mihai Viteazul” — elevii acestui gimnaziu, în dorința, ca să contribuie la acest fapt însemnat prin piosul lor efort, au hotărât, ca din prilejul festivalului din seara de 23 Ianuarie v., să se comemoreze, pe lângă actul Unirei Principatelor și câteva episoade din viața lui Mihai Viteazul; iar la această serbare, să se perceapă o taxă de intrare, fixată la 2 lei de persoană (1 leu pentru elevii și elevetele școlilor secundare), iar beneficiul, ce se va realiza, să se depună la o bancă pe seama comitetului de inițiativă pentru ridicarea monumentului marelui erou în orașul Craiova.

Caz de moarte Vineri în 30 Ianuarie a încetat din viață în Ormenișul de câmpie Andrei Vada preot gr. cat. pensionat, protopop onorar.

Rămășițele pământești ale defunctului au fost depuse spre vecinica odihnă Duminecă în 1 Febr., în cimiterul bisericii gr. cat. din Ormenișul de câmpie. Odihnească în pace!

Inundări catastrofale în Brazilia. „Agenția Hava” aduce știrea: Știri telegrafice din statul Bahia spun, că un mare număr de orașe din Brazilia stau sub apă în urma inundațiilor grozave. Orice comunicație e întreruptă. Cam vre-o 200 persoane au fost înecate. Pagubele sunt enorme. În statul Pernambuco încă au fost inundate mai multe localități. În ambele părți au plecat expediții de salvare.

Sbor peste Montblanc. Din Geneva se anunță: Pilotul genevez *Parmelin*, care de mulți ani e primul între studenții dela școala de pilotaj din Reims a pânuit pentru începutul acestei luni, un sbor peste Montblanc cu gândul de a ateriza la Torino.

Scufundarea unui vapor. Din Norfolk se anunță: Vaporul „Monroe” s'a scufundat alaltă-

ieri în apropiere de Hogs-Islands, în urma unei ciocniri cu vaporul „Nantucket”. „Nantucket” a salvat 85 persoane de pe „Monroe”. Oficios se anunță că cu „Monroe” s'au scufundat 23 pasageri și 24 oameni de serviciu. Au fost salvați 31 pasageri și 55 oameni de serviciu.

A murit poetul turc Ekrem. Din Constantinopol vine știrea că în 31 Ianuarie a murit acolo fostul ministru Ekrem, cel mai mare poet contemporan al Turciei. Ekrem e înainte de toate un mare poet liric. A plecat dela poezia populară dând o nouă formă baladei și românei turcești. A încercat și în dramă. A scris drame sentimentale sub influința lui Chateaubriand.

Farsele. Cetim în Acțiunea următoare: Vorbeam ieri despre farsa făcută cu mult succes atator personalități din Franța, cari au primit să facă parte din comitet și să ție discursuri la inaugurarea monumentului ce se va ridica lui Hégerippe Simon, pe care un hazliu i-a inventat ca să-și bată joc de naivitatea omenească.

S'au întâmplat și alte farse în genul acesta. Una merită să reamintim.

Cățiva studenți parizieni și-au propus să petreacă pe socoteala aceluia cari sunt gata să sărbătorească un om ilustru, fie că-l cunosc sau nu, fie că i-au cedit operile sau nu, și, — ce e mai curios, — ținând să se afirme că-l cunosc și-l prelep.

Într-o bună dimineață apare în ziarele din Paris o publicație prin care grupul de studenți anunță sosirea peste câteva zile a genialului poet X (i-am uitat numele născocit), care a fost destul să tipărească un volum (bine înțeles neexistent) pentru ca Academia să-i premieze și lumea întreagă să vadă în el o podoabă a Franței. Apelul termina cu propunerea pentru un banchet, tacâmul costând mult mai scump decât realitatea, și cu ideea că ceva discursuri la gară n'ar strica.

În ziua sosirii poetului (care nu era decât un student dintre ei) peronul gemea: pălării elegante cu pene, jobenuri, redingote. Aplauze, ovațiuni primiră intrarea trenului în gară și mai cu seamă stoborirea musafirului, care cu atât impresionă mai mult cu cât fu mai rupt în coate și mai netuns.

Vre-o două persoane cu situație înaltă ținură discursuri în cari vorbeau cu înflăcărare de poeziile cetite și recetite de ele (poezii cari nu existau) și cățiva generoși oferiră poetului sume însemnate de bani ca să poată lucra în liniște — în boatele din Montmartre, unde studenții traseră, după banchetul oficial, un chef de să-a dus pomina.

Când ziarele au dat isprava pe față n'a reclamat nimeni, căci cei cu musca pe căciulă și-au pus cenuse în cap.

x În atențiunea bolnavilor! Balsamul Mitteltmann pentru stomac încetează în scurtă vreme lipsa de apetit, incuierea scaunului, durerile de cap, cărceii de stomac, arderea de stomac, apoi tot felul de boale de intestine, luând de 3-ori la zi, înainte de mâncare, câte-o lingură cafea. **Prețul 2 coroane.** Pregătește și expediază: **Eugen Mitteltmann, farmacie la „Leul de aur” în Ungvár, str. Nagyhíd-a. (M1 1621)**

x Haltenberg Béla, Kassa, fond. în 1810. Cea mai veche vopsitorie, curățitorie chimică și spălătorie cu aburi în Ungaria. Lucrează frumos, curat și elegant. În cazuri de doliu vopsește haine imediat. Zilnic spală și curățește câte 24 mii de gulere pentru provincie.

Comandele din provincie să se adreseze direct la firma: **Haltenberg Béla, prăvălie principală, Kassa (Cășovia). (Ha 1622)**

x Schimbare de local. Prăvălia de modă pentru bărbați a firmei Fodor și Halász e mutată în clădirea hotelului „Crucea albă”.

x Cumpărare ocazională extraordinară. Ofer și atrag atențiunea on. mușterii asupra colosalului asortiment de cele mai noi obiecte de sticlă, porțelan și lămpi, argint de China, obiecte de lux de bronz și marmură, obiecte de trebuință, cu prețuri fabuloase de ieftine. — Picturi în ulei originale se execută cu prețuri foarte convenabile. **Prețu-curent ilustrat bogat gratis și franco.** — Roagă binevoitorul sprijin: **Fischer Mór, Arad, bulevardul Andrássy nr. 25.** Telefon pentru oraș și comitat 25. (Fi 1626—20.)

Cronica socială.

Bal filantropic în Blaj. În ziua de Trei-Sfinți (12 Februarie n.) se va ținea în Hotelul „Univers” din Blaj obicinuitul bal filantropic, aranjat de profesorii dela gimnaziul de acolo. Venitul e destinat pentru „Fondul studenților bolnavi”.

Petrecere în Alba-Iulia. Reuniunea de cărtări a economilor și meseriașilor din Alba-Iulia va aranja Duminecă, la 8 Februarie st. n. 1914 o petrecere împreună cu producție teatrală în sala de petrecere a hotelului „Europa” din loc. Venitul e destinat în favorul Reuniunii. Se vor juca: „Florin și Florică” piesă populară într'un act de V. Alexandri, și „Ovidiu Sicană” farsă într'un act și trei tablouri, localizată de I. A. Basarabescu.

Bibliografie.

A apărut revista pentru literatură, artă și știință „Lucașăru” Nr. 2, 1914 cu următorul cuprins bogat și variat: Dr. S. Dragomir: Încecări de înțelegere între Români și Unguri. Oct. C. Tăslăuanu: Liceul militar dela Mănăstirea Dealului. I. U. Soriceu: Salbă de sonete (poezie). Maria Cuntan: Întârziat... (poezie). Octavian Ooga: Domnul notar (dramă). Ștefan O. Iosif: aL mormântul unui poet (poezie). D. N. Ciotor: Violoncelul. Zaharia Bărsan: Vorbe... vorbe... (poezie). Maria Dragu: Cântec (poezie). N. Toaciu: Rutenii. Papazissu: Venetia (poezie). A. P. Cehov: Nelegiuiri. Dări de seamă: O. C. T.: Trei prozatori noi: D. Pătrășcanu, M. I. Chirișescu și G. Galaction.

Cronici: Ion Grecu: Ura de rasă. B.: Plecarea dl. Davila. Ion Borgovan: Reprezentațiile de operă a societății „Carmen”. Insemnări: Poetul Ady. „Near românesc”. Blocul germano-maghiaro-român. Libertatea presei. Românii din Toronto. Sărmanul Emil... du noruri... cari demoralizează. Spicuri. — Poșta red. ției. — Bibliografie.

Ilustrațiuni: Nicolae Filipescu. Maiorul Marcel tean. Capul lui Mihai Viteazul. Liceul militar dela Mănăstirea Dealului. Profesorii dela liceul „Exercițiile elevilor militari. Reprezentația teatrului meseriașilor români din Sibiu. O Spaethe: Bus: Mihai Viteazul.

„Noua Revistă Română”. Director: C. Rădul Motru. Noutăți: Reorganizarea școlilor din „România nouă”. — Soarta unui așezământ cultural. — Rădulescu-Motru: Reforme noi, moravuri... — sori din Germania: C. Sudețeanu: Infăt... din poporului german. Socilae: Al. Velescu: ... cială și elasicismul. H. Sanielevici: Oamenii... de azi (V). Cronica literară: Ion Trivale: „De... cu mine însumi” de Ion Minulescu; „La... stalii” de N. Davidescu. Cronica militară: H. Hanes: Printre soldații și ofițerii francezi... Simbolismul român. — Confidențe despre... tistica studenților din București pe 1912-13. — din Mehedintși. Revista revistelor: Economia n. nală. — România viitoare. — Revista Idealistă. — nimea. — Jahresbericht des Institut für rum. Sp. zu Leipzig. — Scientia. — Memento.

La Librăria „Concordia” Arad Strada I Ferenc nrul 20 se află de vânzare următoarele calendare pe anul 1914:

Calendarul Partidului Național 60 fil. fil. porto. (La cumpărarea mai multor exemplare se vând cu aceleași condiții ca la ziarului nostru „Românul”).

Calendarul Minervei cor. 1.25 + 20 fil. „Posnașul” (glumet) 60 f. plus 10 fil. p. **Calendarul Săteanului** 30 fil. plus 5 fil. p. **Calendarul Național (Orăștie)** 40 fil. + porto.

POȘTA ADMINISTRATIEI.

Ob. Bărsan, Făgăraș. Am primit 28 cor. ca nament până la 31 Decembrie 1914.

Vasile Beles: Chitighaz. Am primit 14 cor. ca nament până la 30 Iunie 1914.

Aurel Raica, Ușvin. Am primit 14 cor. ca abon. până la 31 Decembrie 1913.

Redactor reșt „Constantin”

Noutăți literare!

De vânzare la librăria „Concordia” Arad
Strada Deák-Ferenc nr. 20.

- Ion Minulescu. De vorbă cu mine însu-mi. (Poezii). Cor. 3.—+10 fil. porto.
- P. Locusteanu. Suntem nebuni. Tipuri din timpul mobilizării și alte schițe umoristice. Cor. 350+10 fil. porto.
- S. Mehedinți. Poporul. 1913 cu următorul cuprins: Poporul. — Conducătorii poporului. — Contraindiferența. — Indrumare spre progres. — Siguranța progresului. — Izvorul progresului. — Personalitatea. — Ierarhia personalităților. — Izvorul personalității. — Națiunea. — Temelia națiunii. Țăranul; temeiul țăranului. — Pământul.
- Poporul de jos în 1913. Poporul de sus în 1913. Incheiere. Prețul Cor. 1.50+10 fil. porto.
- A. de Herz. Bunicul. Comedie în 3 acte. Cor. 2.— + 10 fil. porto.
- Darv. Cr. Voicu'sescu. Insemnările unui biciclist dela corpul II cu prilejul campaniei în Bulgaria în anul 1913. Prețul Cor. 1.— + 10 fil. porto.
- Haralamb G. Lecca. Dincolo din Dunăre în Balcani 1.— + 10 fil. porto.
- I. Irinescu. Cândești. Pe drumurile Cadri-laterului. Impresii și note cu o prefață de C. Bariu. Fotografii de I. Voinescu. Prețul Cor. 1.50 + 10 fil. porto.
- O. Goga. Din umbra zidurilor. Poezii . . . 2—
- Gu-tave Flaubert. Salambo. Roman. Tra-ducere de Ludovic Dauș . . . 2—
- N. Pora. Într-o viață și moarte. Nuvele . . . 2—
- Bibliotecă Flacăra » României celebri » Aurel Vilaicu . . . — 60
- Edmond Rostand. Romanțiosii . . . — 50
- Victor Eft-miu. În temniță la Sтамбулului . . . — 50
- Teze Lazar. Floarea Betuliei. Roman din politica asi-ro babiloniană. Traducere de accandru Ciura . . . 1.80
- Iluziile Stoica. Alte vremuri. Schițe și oblete . . . 2—
- Arbiceanu. În Intineric . . . 2—
- Birga. Istoria armatei românești vol. I. . . 2.50
- Al. Candiano Popescu. Războiul Țării. Asaltul și luarea Grivitei . . . 3—
- Minerva No 137 Harriet Beeher . . . — 30
- Coliba lui Moș Toma. Roman în 3 acte . . . — 30
- Mendes. Romanul Rosu . . . — 30
- Matas Tatăl. Cei doi studenți . . . — 30
- Prop. Povestiri . . . — 30
- Edwald. Icoane din viața plantelor . . . — 30
- neimalelor . . . — 30
- lin Beldiceanu. Chilia dragostei . . . 1.50
- Atârlav Volintirii . . . 1.80
- Ștefan Dumbrava, Pandurul . . . 3—
- Pătrășcanu. Timotheiu Mucenicul . . . 2—
- mandy Chemarea codrului. Povești . . . 1.50
- jească în 3 acte . . . 1—
- s László. A nemzetiségi kérdéssől . . . 1.25
- Caragiale. Schițe nouă . . . 1.50
- ș și schițe . . . 1.50
- icescu. Istoria românilor sub Mihai . . . 2—
- ă Viteazul, ed. II. . . 2—
- ire-cu. Legende sau basmele româ- . . . 1.50
- or ed. II cu peste 480 pagini . . . 1.50
- or Constantinescu prof. secundar. . . 2—
- ala primară superioară în Franța . . . 2—
- ala medie în România . . . 2—
- n I Constantinescu, profesor. Din . . . 2—
- ștemele educației Studii psihologice . . . 3—
- pedagogice . . . 3—
- Demetrescu. Lecturi geologice . . . — 50
- Cornelia Delatissima, 100 basme . . . 2.50
- istorioare pentru copii. Cu 51 ilustrații . . . 2.50
- știri de H. Andersen. Cu ilustrații . . . 2.50
- u copii cei buni. Povestiri de Augusta . . . 1—
- benescu . . . 1—
- ollodí. Păianjeni lui Tândărică (Po- . . . 1—
- tea unel păpuși de lemn). Cu 56 . . . 1—
- ștrațiunii Trad. din italienește de . . . 1.50
- Buzescu . . . 1.50
- Pop. Iubirea e biruitoare . . . 2—
1. Cugetări . . . 2.50
- osif. Căntece . . . 2—

- Dr. Petru Pipoș, Istoria pedagogiei pen-
tru preparandii. (Școalele normale Ediția
a IV-a 5—
- Dr. Petru Pipoș. Metodica școlii popo-
rale pentru elevii institutelor peda-
gogice. (Școalelor normale) Ed. IV-a. . . 5—
- Dr. P. tru Pipoș. Didactica pentru elevii
institutelor pedagogice (Școalelor nor-
male) Ediția V-a 4—
- Pro Patria. Povestire despre începutul și
menirea neamului românesc de Dr. I.
Drăgescu 3—

Bibl. Teatrală.

- Nr. 30. Iepurașii la școală, de Aurelia
Păcățian-Rubenescu — 20
31. Farmacistul. Comedie într'un act
de Max Maurey — 32
32. Glorie postumă, 1 act de A.
Micho. loc. de I. Schiopul — 40
33. O repetiție, dialog, loc. de Ma-
rilina Bocu — 20
34. Un capriciu. Comedie într'un act
de — 48
35. Un accident curios. Comedie în
3 acte — 60
36. Zoe, comedie într'un act — 24
37. Wilhelm Tell, dramă istorică în
5 acte, în versuri. traducere în
formă originală de St. O. Iosif — 90
38. Invingeri strălucite, piesă într'un
act de H. P. Pe rescu — 30
39. Micul Muncinos, comedie în 2
acte — 30
- Văduvioara și alte monoloage p. domni
și dame tinere de H. P. Petrescu . . . 1—

CONDUCĂTOR

de cancelarie advocațională, cu deplină praxă de
cancelarie, a cărților funduare, afaceri comer-
ciale și de bancă. Poșede limba română, ma-
ghiară și germană perfect în scris și vorbă,
om solid și de încredere voiește a-și schimba
postul per 15 Martie a. e. Recercări sunt ru-
gate sub „Fidel” poste restante, Besztrecze.
(Pa 1809—3).

Caut

un scriitor advocațial

cu înțrare la 1 Martie. Plată după invoială.
Doritorii să se adreseze direct subscrisului.

Dr. AUGUSTIN PINTEA,
advocat

(Pi 1803) Kraszna, (Szilágy m.)

Bătăturile,

scortoșenia pielii, ur-
ciorii de pe mâni și din
față încetează în decurs
de 1 zi dacă folosiți

„CANNABIN”

1 sticlă 1 cor., francată
1 corcană 40 fil., 3 sticle
franco 3 cor. De vânzare

la farmacia TÖRÖK, Budapesta, Király-u. 12 și la pregăti-
tor: Dr. E. FLESCH, farmacie la „CORONĂ” în Győr.

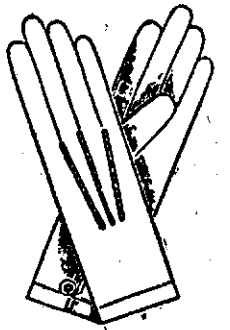
O rugare modestă,

care nu vă costă nici o oboască dar
Administrației noastre li poate fi de
mare folos. — Administrația noastră
roagă pe toți ceice târguiesc și co-
mandă din articolele anunțate în
foaia noastră, să amintească că firma
a cetit-o în ziarul acesta.

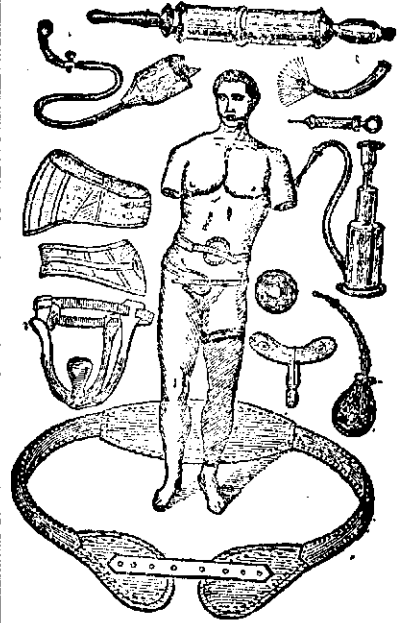
So 1488

F. STOIBER, mănușier Sibiu—Nagyszeben, str. Poplicer nr. 1.

Mare depozit de mănuși de
piele glacé, svedeză, nappa
și alte preluri fine. Daniele
de mătăsă și zăbranic, mă-
nuși. Totfelul de bandage p.
hernie simple și duble, di-
verse centurione de tot felul,
bandații, apoi ciorapi de
bărbați și de femei și rufe.
Aparate pentru îndreptarea
corpului la băieți și fete,
cordoane pentru bărbați,

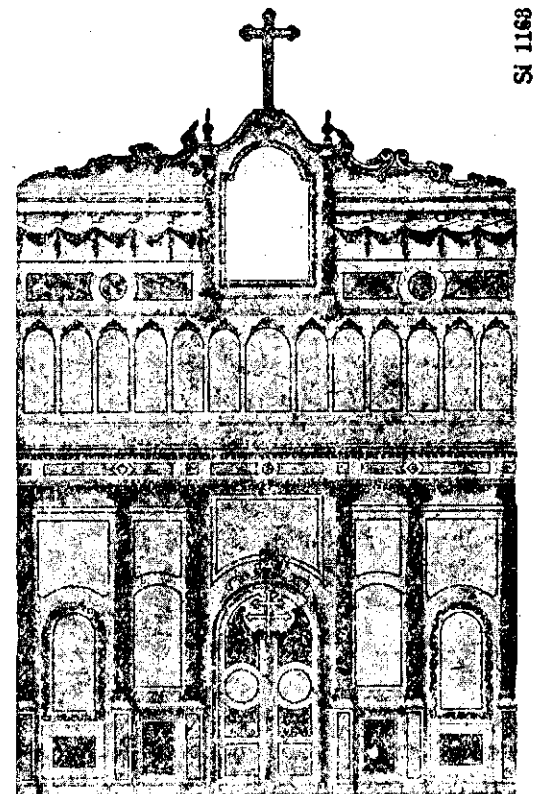

dela cele mai
simple până la
cele mai fine,
irigatoare, ma-
furi de cau-
ciuc, jeturi de
cauciuc și pe-
rinuțe de cau-
ciuc: pentru
călătoria în
tren, ciorapi
de cauciuc,
diferite arti-
cole igienice
de cauciuc din
Franța p. băr-
bați și p. femei
Toate fiind
numai de ca-
litatea cea mai
bună și în pre-
țurile cele mai
ieftine.

Moșele și societățile au prețuri reduse!

CEL DINTĂI ȘI MAI MARE ATELIER ARTISTIC
PENTRU ARANJAMENTUL BISERICILOR.

Execută: iconostase, sculpturi, construiți de altare,
aurire și pictură; aranjări noi de biserici în stil
modern; altare, amvoane, fântâni pentru botez, statui,
icoane-stațiuni, scaune duhovnicești și bănci p. biserici.

Renovare, aurire și pictare de altare vechi.

Bisericile sărace primesc favor și li-se acordă plătiri
în rate. Merg la fața locului pe cheltuiala mea proprie.
Mii de scrisori de mulțumită dovedesc execuția arti-
stică și durabilitatea lucrărilor mele.

Schmidt János

Budapesta, Kőbányai-ut nr. 53.

In atențiunea publicului din localitate și din provincie.

VARGA GYÖRGY

maestru de cupatoare

Oradea-mare (Nagyvárad), str. Hid nrul 19.

In marele său magazin se pregătește cele mai frumoase

cupatoare de olane samotte

cu prețuri moderate, atât pentru localitate cât și pentru provincie.

Reparările se execută cu prețuri moderate. (Va 829)

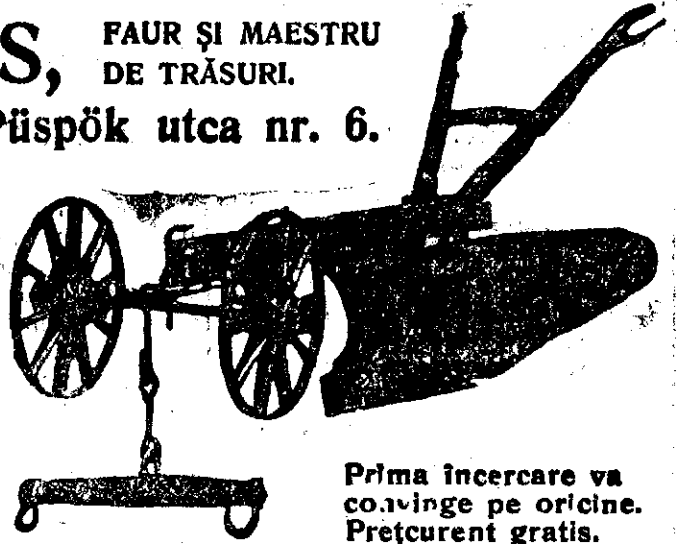
IN ATENȚIUNEA VITICULTORILOR!

CSABA LAJOS, FAUR ȘI MAESTRU DE TRĂSURI.

SEGHEĐIN (Szeged), Püspök utca nr. 6.

Oferă excelentele pluguri pentru îngroparea viței de vie, invenție proprie, indispensabile în economie deoarece are următoarele avantaje:

1. In fiecare an întoarce pământul.
2. Îngroapă sămânța în afunzimea pământului.
3. La zi 2 oameni și 2 cai pot acoperi 6-8 jugăre.
4. E potrivit pentru orice lățime de drum, fiindcă poate fi regulat oriunde precum și afunzimea poate fi regulată

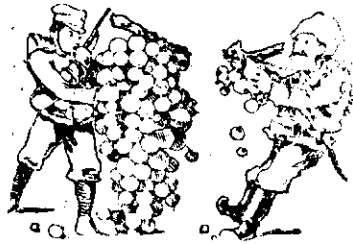

(Cs 1462)

Prima încercare va convinge pe oricine. Prețurent gratis.

VIȚĂ AMERICANĂ ALTOITĂ

He 1429

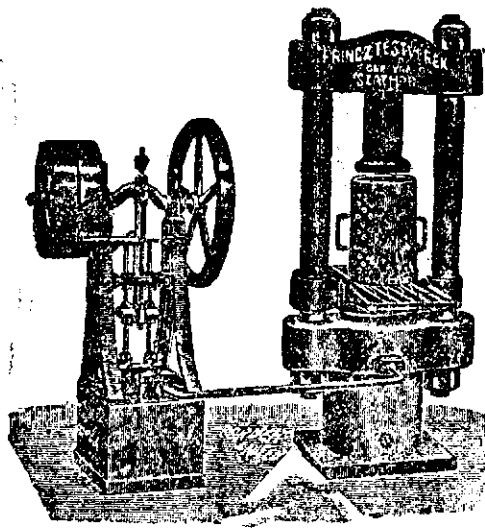

precum și viță americană pentru tot, cu și fără rădăcini, în diferite varietăți furnizează remita și de mulți ani recunoscută ca cea mai de încredere pepinieră.

FR. CASPARI

(Nagyküllő vm.) Mediaș. — Medgyes. Serviciu conștiințios. S. iuri garantate.

Catalogul se trimite la cerere gratis și franco. In catalog sunt publicate mai multe scrisori de mulțumire, primite din toate părțile țării, astfel că înainte de a face comanda, oricine poate cere informațiuni în scris sau verbal dela dñii proprietari cari mi au trimis acele scrisori și se pot convinge astfel de absoluta încredere ce o pot avea în firma de mai sus.

PRINCZ TESTVÉREK

Atelier de mașini și pentru clădit mori în Szatmár.

Pregătește petrine și orice mașini pentru stors olei, mănate cu apă, mașini de desghioțat, sfărmat și prese, pe lângă asta cele mai exacte transmisii cu tractație circumpețială. Instalăm mori pe tain, ori cu cilindre.

„Vulkán” fântâni cu lanț

recunoscute ca cele mai excelente dintre toate fabricațiile de acest fel de până acum.

De vânzare exclusiv la fabricantul

IOSIF MARKUCZ

atelier industrial de lăcătușerie

Oradea-mare (Nagyvárad), strada Academiei nrul 1.

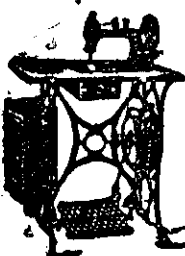
:: Catalog de prețuri franco. ::

Ci 1539

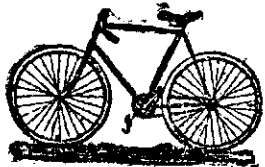
CZIGER LÁSZLÓ

maiestru dipl. pentru instalațiuni de electricitate și gaz lăcătușer și mașinist-electrician

Oradea-mare (Nagyvárad), str. Teleki nr. 1

Execută totfelul de lucrări electrice, optice și de lăcătușerie, și anume: ferării pentru clădiri, garduri pentru monumente, vetre de fer, uși de fer, rolete de fer pentru prăvălii, mașini de cusut, mașini de scris, biciclete, reparare de gramofone și instalațiuni electrice, străformări de mașini cu aburi și motoare în locomobile.

Magazin permanent de mașini de cusut și accesoriilor, precum și garnituri de îmblățit. Serviciu prompt, lucru excelent, prețuri ieftine.

Dacă comandați ceva

ori cereți prospecte dela cei ce inserează anunțuri în ziarul nostru, vă rugăm

a vă referiți la ziarul nostru.

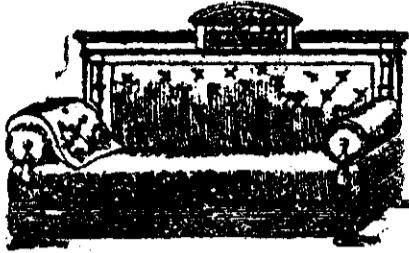

Făcând-o aceasta cererilor d-voastre li-se vor da deosebită atenție, veți fi bune serviți, firmele respective având nevoie de recomandarea noastră. In caz, că am primi oarecari plângeri în contra vre-unei din aceste firme, am înceta imediat a mai recomanda firma respectivă.

Administrația ziarului
„ROMÂNUL”.

KOHN HENRIK tapețier și decorator

Timișoara-Iosefin (Temesvár-Józsefváros) str. Bonnac 12.

Ko 1565

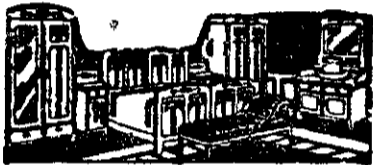
Execută și reparaază totfelul de lucrări de tapetierie și decoratorie; ține în depozit mobile excelente precum stufe covoare, ruși de aramă, oglinzi și icoane; mare asortiment de canapele și garnituri engleze executate în atelierul propriu.

Execuție excelentă. — Serviciu prompt. — Prețuri ieftine.

ve 885—60

VERES FERENCZ

atelier de măsurit cu putere motorică pentru zidiri și mobile
DEJ — (DEES) str. Ludovic Kossuth, nr. 63.

Magazin de mobile pentru prânzitoare, dormitoare și saloane.
Icoane oglinzi, covoare și . . .

Execută totfelul de lucrări pentru zidiri, mobile și orice lucrări în această branșă, cu prețurile cele mai moderate, din material excelent și uscat.

Spiritul de reumă

este cel mai sigur mijloc de frecat contra durerilor provenite din podagră, ischias, reumă și totfelul de răceli. — După câteva frecări durerile membrilor suferinde încetează definitiv. Are efect sigur și la boale învechite și neglijate.

MODUL DE INTREBUINȚARE:

Dimineața la sculare și seara la culcare locurile suferinde să se frece îndelung cu puțin spirit de reumă. După frecare partea suferindă să se învaluiască cu o haină caldă.

Prețul unei sticle 1 cor.

Preparator:

Sa 572

F. Sándor Zoltán

farmacie la „Inger” — Erdőszentgyörgy.

Cine voește să cumpere
INCĂLȚĂMINTE

fabricate în țară într'adevăr fine, comode, elegante și durabile acela să cumpere cu încredere dela

IOAN VUIA, Sătmar

(SZATMAR) Deák-tér.

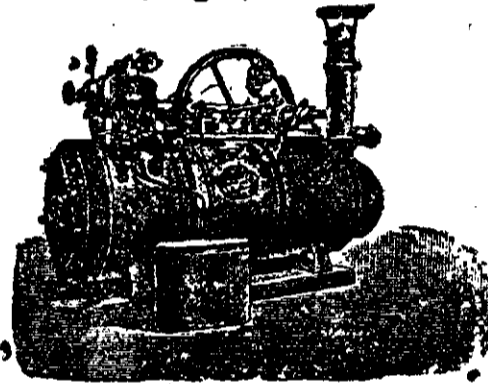
— (În casa lui Keresztes András). —

Ține în magazinul său de ghete bogat asortat numai ghete și cioboate pregătite în țară din piele fină veritabilă cu prețuri foarte moderate, fabricate imitate nu are și marfele sale în privința execuției dragălașe sunt neîntrecute. — La dorință se pregătesc totfelul de ghete și cioboate după măsură.

Pollák Gyula, faur de cazane

Seghedin (Szeged), Feltámadás-utca 1. :: Telefon: 394.

Atrage atențiunea on. proprietari de mașini de treerat și de cazane și aduce la cunoștință că și-a mărit și provăzut cu excelente puteri de muncă

stabilimentul de fabricare de cazane,

se găsește în plăcuta poziție de a executa cu specialitate și grabnic orice lucrare în această branșă, execută case pentru bani și reparați pereți de țevi precum și execută pereți de cazane, locomobile, și raformări de locomobile.

Pentru executarea lucrărilor mai mari merg pe cheltuiala mea la fața locului.
Execuție excelentă. Prețuri moderate.

Po 1460

Se primesc doi învățeci.

S'a deschis

Sâmbătă în 31 Ianuarie n.,
la amiazi,

cafeneaua

„Hungaria”

Seara cântă taraful lui
RÁCZ GUSZTI
din Bacica.

Roagă binevoitorul sprijin al
on. public

(Fi 1804) **nouii proprietari.**

CEL MAI MODERN INSTITUT
 TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
 UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

”CONCORDIA”

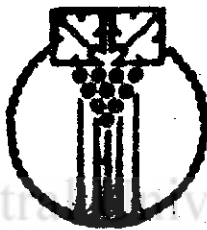
TELEFON
 NR. 750.

SOCIETATE PE ACȚIUNI.

TELEFON
 NR. 750.

ARAD

STRADA ZRINYI, NUMĂRUL 1/a.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișele, precum și cu cele mai moderne litere, promite spre executare tot felul de opuri, reviste, fol, placate, registre, tipăriți pentru bănci și societăți, precum și tipăriți advocațiale, invitații de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta branșă dela cele mai simple până la cele mai fine.

Executare
 promptă.

Prețuri
 moderate.

„BIHOREANA”

institut de credit și economii societate pe acții în Oradea-mare.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii »BIHOREANA«, societate pe acții în Oradea-mare, conform dispoziției §-lui 19 din statute se învită la

a XV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Oradea-mare la 26 Februarie 1914 la orele 10 înainte de amiază în localul institutului.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt următoarele:

1. Alegerea a trei membrii pentru verificarea procesului verbal și alor 3 scrupinători pentru actul de alegere.
 2. Raportul anual al direcțiunii.
 3. Raportul comitetului de reviziune despre examinarea computului anual, a bilanțului și a propunerilor pentru împărțirea profitului.
 4. Stabilirea bilanțului anual și deliberarea asupra împărțirii profitului.
 5. Fixarea prețului marcelor de prezență pe anul 1914.
 6. Determinarea scopului spre care, la propunerea direcțiunii, este a se întrebuința suma amintită în §-ul 61. punctul 6
 7. Fixarea plății membrilor din direcțiune și comitetul de reviziune.
 8. Alegerea alor 5 membrii în direcțiune pe un period de 6 ani.
- Se atrage atențiunea domnilor acționari la următoarele dispoziții din statute:

§. 24. Pentru folosirea dreptului de vot se cere, ca acționarul să fie trecut ca proprietar al acțiilor sale în cărțile institutului cel puțin cu 6 luni înainte de adunare și cu una zi înainte de aceasta să depună pe lângă revers la direcțiunea institutului, respective la locurile designate de direcțiune, acțiunile sale eventual și dovezile de plenipotență.

Acțiunile depuse la locurile designate de direcțiune, se vor lua în considerare numai încât reversul despre depunere, cel mult în ziua premergătoare a adunării generale s'a depus la institut.

În legătură cu dispozițiile § lui 24 din statute, avem onoarea a notifica, că în ședința plenară direcțională ținută la 29 Ianuarie 1914 pentru denunțarea, respective primirea acțiilor și edarea documentelor despre depunere, s'au designat în acest an, respective au fost rugate, instituturile »Albina«, »Victoria«, »Sylvania«, »Economul«, »Oraviciana«, »Patria«, »Timșianar«, »Drăganul« și Capitlul gr.-cat. român din Oradea-mare.

Oradea-mare, 29 Ianuarie 1914.

Direcțiunea institutului.

Debit		Contul Bilanț		Credit			
219	Cassa în număr	154042	55	217-217	Capital social	1,200.000	—
212	Giro-Conto la Banca austro-ungară	7885	95		Din emis. III a a încurs	506.088	50
205	Cassa de păstrare postală	893	97	170	Fondul de rezervă*	318.000	—
209-225	Cambii de bancă	4964752	25		» special de rezervă**	26.000	—
210	Credite hipotecare	579307	—	184	» p. zidirea casei inst.	6.000	—
195	Imprumuturi hipot. pe amort.	137981	33	197	» de penziune***	90.000	—
223	Credite de Cont Curent	201140	95	191	Depuneri spre fructificare		2105589
178	Credite pe efecte	14273	—	224	Cambii reescomptate		2111452
176	» » obligațiuni cu cavenți	12193	50	141	Lombard		730
132	Efecte proprii	487201	50	102	Imp. umuturi hipot. cedate		105688
133	Imobile (Casele institutului)	22957	6	211	Depozite de cassă		27530
154	Mobilier și revizite	5953	97		Dividende neidicate		1832
140, 180, 186, 92, 202,	Diverse conturi debitoare	16616	35	179	Saldul intereselor transitoare		64244
					Profit transpus 1912	3.439	61
					» net	172.949	04
		68118	496				176388
							6811814
							96

* Cu dotarea din anul acesta se urcă la 340.000 cor.
** Cu dotarea din anul acesta se urcă la 40.000 cor.
*** Cu dotarea din anul acesta se urcă la 100.000 cor.

Debit		Contul Profit Perdere		Credit			
54	4% interese la fondul de rezervă	12693	40	208	Profit transpus din 1912	3439	61
204	Interese de reescompt	161623	02		Interese:		
145	» » lombard	7376	57	220-226	dela cambii de bancă	511.267	31
103	» după credite cedate	5676	32	222	» credite hipotecare	66.514	82
213	» » depuneri	101251	22	198	» » pe efecte	1.280	10
151	10% dare după interesele depunerilor	10125	10	221	» » personale	1.297	04
182	Salare funcț. membrii în dir. comitetul de reviziune	6299	44	131	» » pe cont curent	15.708	05
218	Spese curante tip., porto. luminat, încălzit, telefon	26165	78	196	» » amortizare	7.407	24
148	Chirie	3600	—	35	După capitale elocate în decursul anului la alte institute (70% scut. de dare)		893
152	Contribuție	38791	65		Venitul imobilelor (darea plătită)		12049
193	Marce de prezență	3932	—	181	Interese după efecte proprii (scut de dare)		17814
48	Descrieri	37734	36	174	» de întârziere ale acționarilor		1785
	Profit transpus din 1912	3.439	61	73	Proviziune		8893
	» net	172.949	04	201			8893
		648350	51				648350
							51

Dr. Coriolan Pap m. p., director executiv.

Oradea-mare, 31 Decembrie 1913.

Iosif Diamandi m. p., prim-contabil.

DIRECȚIUNEA:

Nicolau Zigre m. p., președinte. Samuil Călcărescu m. p., vice-președinte. Andrei Horváth m. p. Romul Marchis m. p. Iosif Moldovan m. p.
Aloiziu Nyisztor m. p. Petru Pantya m. p. Mihail Pavel m. p. Dr. Nicolau Pepovici m. p.

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent și l-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului.

Oradea-mare, 29 Ianuarie 1914.

COMITETUL DE REVIZIUNE:

Ioan Butean m. p., preș. Petru Popescu m. p., v.-preș. Sara Raicu m. p. Dr. Valeriu Heteo m. p. Ioan Gerlan m. p. George Adam m. p., revizor ex. al „Solidarității”

TIPARUL TIPOGRAFIEI „CONCORDIA”, ARAD.